3 Σεπτεμβρίου 2013

Μακεδονικός Αγώνας: Ο Μακεδονομάχος Καπετάν Γιαγκλής.

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Ο Γεώργιος Γιαγκλής, του Θεοδώρου και της Ασημίνας, γεννήθηκε στην Ιερισσό της Χαλκιδικής το 1869.

Τα κατορθώματά του και η συμβολή του στον Μακεδονικό Αγώνα περιμένουν ακόμη την γραφίδα του ιστορικού που θα γράψει τη βιογραφία του για να εξοφλήσει η Πατρίδα, κατά κάποιο τρόπο, το χρέος της προς αυτόν.

Το ηρωικό Σώμα του Οπλαρχηγού Γιώργη Γιαγκλή έδρασε στη Χαλκιδική, στο Άγιον Όρος, στη Νιγρίτα, στην περιοχή Σερρών, σε ολόκληρη τη Μακεδονία, γενόμενος στην κυριολεξία ο φόβος των Βουλγάρων, που απέφευγαν συστηματικά την αναμέτρηση μαζί του.

Η Χαλκιδική, μια ζωντανή παρουσία σε όλα τα προσκλητήρια του Έθνους, έχει προσφέρει σημαντικές υπηρεσίες στην ένδοξη ιστορική περίοδο του Μακεδονικού Αγώνα.

Σ’ αυτή την ιδιόμορφη αναμέτρηση, πολλά παλληκάρια της ρίχθηκαν με τα σώματά τους, μα κύρια με την ψυχή τους, αντιμέτωπα στην επιβουλή των Βουλγάρων, συμμετέχοντας ενεργά στις κατά τόπους Επιτροπές Αγώνα και δημιουργώντας ένοπλα Σώματα ανταρτών.

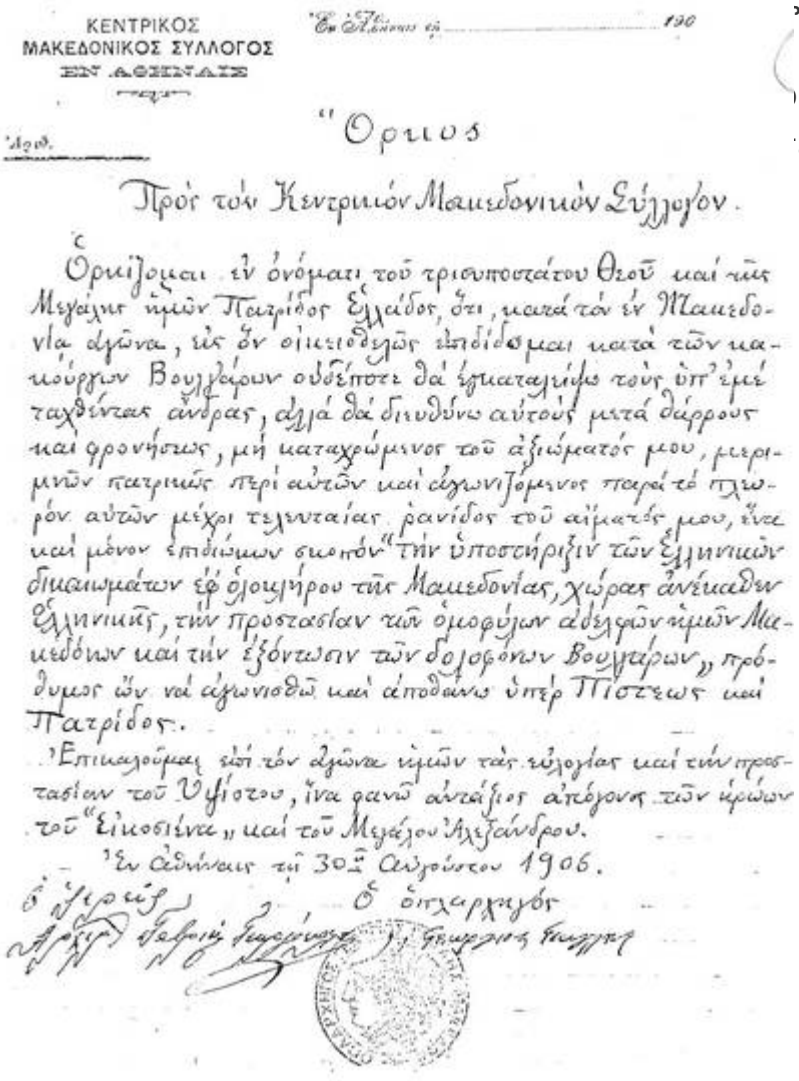
Η συχνή επικοινωνία των Οπλαρχηγών με τους κατοίκους της περιοχής, έκαναν τους τελευταίους να δείχνουν έμπρακτα την αγάπη τους προς τα αντάρτικα Σώματα.

Τα χωριά της Χαλκιδικής λειτουργούσαν σαν μυστικές πύλες εισόδου του οπλισμού που κατέφθανε από τα νησιά του Αιγαίου, αλλά και αγωνιστών που έρχονταν να προσφέρουν υλική και ηθική βοήθεια στον Αγώνα.

Τεράστια υπήρξε η συμβολή της Εκκλησίας και στη Χαλκιδική, με ποιμενάρχη τον Οργανωτή του Μακεδονικού Αγώνα, Μητροπολίτη Κασσανδρείας, Ειρηναίο.

Η Ιερισσός έχει κάθε λόγο να νοιώθει περήφανη γι’ αυτή τη γενναία φυσιογνωμία, με το ζωηρό και αετίσιο βλέμμα, την ευθυτενή παράσταση, τον φλογερό πατριώτη, τον καπετάν Γιαγκλή, που υπήρξε και ο απελευθερωτής της Νιγρίτας (21 Φεβρουαρίου 1912).

Κοντά του πάντα, ο , με πλούσια πατριωτικά αισθήματ ; Τσόχας και ο Γραμματέας του, Παναγία, ο Νικόλαος Σέρπης, φο έπει εδώ να τονιστεί, οτι πολύτιμ ες μας στον

ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 190

"Ορκος

Πρὸς τὸν Κεντρικὸν Μακεδονικὸν Σύλλογον.

Ὀμνύω ἐν ὀνόματι τοῦ τρισυποστάτου Θεοῦ καὶ τῆς Μεγάλης ἡμῶν Πατρίδος Ἑλλάδος, ὅτι, κατὰ τὸν ἐν Μακεδονίᾳ ἀγῶνα, ὡς ὃν εἰσηγοδηγῶν ὑπηρέτης κατὰ τῶν κακούργων Βουλγάρων οὐδέποτε θὰ ἐφαπτηγήσω τῶν ὑπ' ἐμὲ ταγμένων ἀνδρῶν, ἀλλὰ θὰ διακινδυνεύω αὐτοὺς μετὰ θάρρους καὶ φρονήσεως, μὴ καταχρώμενος τοῦ ἀξιώματός μου, μεριμνῶν πατρικῶς περὶ αὐτῶν καὶ ἀγωνιζόμενος παρὰ τὸ πλευρόν αὐτῶν μέχρι τελευταίας ῥανίδος τοῦ αἵματός μου, ἵνα καὶ μόνον ἐπιτύχωμεν σκοπὸν "τὴν ὑποστήριξιν τῶν ἑλληνικῶν δικαιωμάτων ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς Μακεδονίας, χώρας ἀνεπιφθάρτου Ἑλληνικῆς, τὴν προστασίαν τῶν ὁμοφύλων ἀδελφῶν ἡμῶν Μακεδόνων καὶ τὴν ἐξόντωσιν τῶν ἀλλοφύλων Βουλγάρων", πρόθυμος ὢν νὰ ἀγωνισθῶ καὶ ἀποθάνω ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος.

Ἐπικαλοῦμαι τὴν βοήθειαν τῶν ἁγίων καὶ τὴν προστασίαν τοῦ Ὑψίστου, ἵνα φανῶ ἀντάξιος ἀπόγονος τῶν ἡρώων τοῦ "Εἰκοσιένα" καὶ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30ῇ Αὐγούστου 1906.

Ὁ ὁρκιστής — Ὁ ὁρκιζόμενος

τιτάνειο αυτό Αγώνα.

Τη δεκαετία του 1890 και οι Τούρκοι, με τις βιαιότητές τους προς τον ελληνικό πληθυσμό, πήραν ικανοποιητική γεύση από τη δύναμη της ζωτικότητας που διέθετε ο Καπετάν Γιαγλής και το Σώμα του.

Από το 1903 συνεργάζεται με τον Κεντρικό Μακεδονικό Σύλλογο (1903) των αδελφών Θεοχάρη και Μαυρουδή Γερογιάννη, από την Αρναία, που είχε έδρα την Αθήνα και απέστελνε εξοπλισμό και αντάρτικα Σώματα στη Μακεδονία.

Μεταξύ των πολλών ηρωικών κατορθωμάτων του καπετάν Γιαγκλή είναι και η ολοσχερής εξόντωση της μεγάλης Βουλγάρικης συμμορίας που δρούσε στο χωριό

Καρατζά-Κιοι δίπλα στο Στρυμώνα ποταμό.
Σε μια νύκτα του Μαρτίου 1907 εξόντωσε με το Σώμα του πάνω από 50 συμμορίτες βοηθούμενος από το Σώμα του καπετάν Μητρούση.
Η εξόντωση της μεγάλης αυτής φωλιάς των κομιτατζήδων καταθορύβησε τους προστάτες τους Ρώσους, Βουλγάρους, Τούρκους, Αυστριακούς και αυτούς τους Άγγλους που είχαν συνηθήσει να ακούν και να βλέπουν μόνον κηδείες Ελλήνων να καταθέτουν στεφάνια και να εκφωνούν επικήδειους μόνον και όχι επίθεση και εκδίκηση κατά των ασπόνδων εχθρών της φυλής μας.

Οι παραβιάσεις και οι πιέσεις προς το Ελληνικό Προξενείο ήταν μεγάλες και αναγκάστηκε να διατάξει την προσωρινή απομάκρυνση από κει των δύο αρχηγών καπετάν Γιαγκλή και καπετάν Μητρούση, ο οποίος τραυματίστηκε σοβαρά μη μπορώντας να περπατήσει.

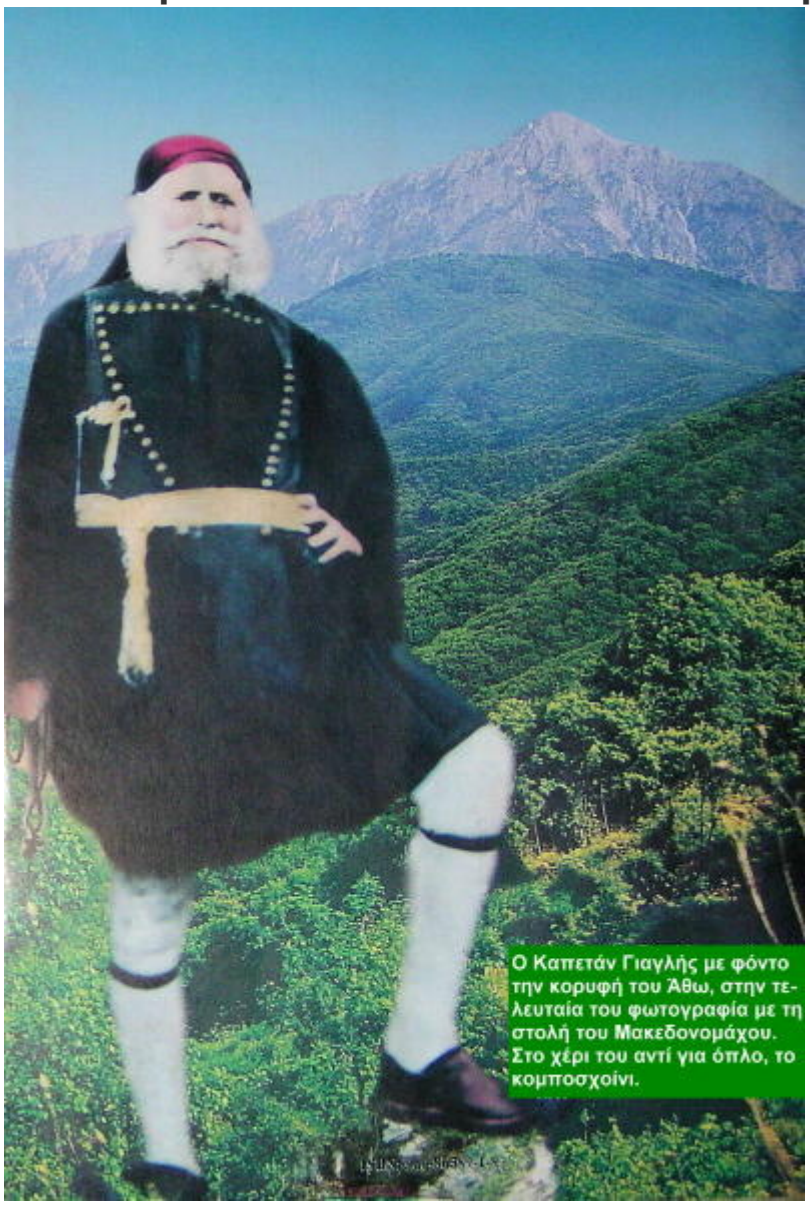
Τότε τον άρπασε στους ώμους του ο γιγαντόσωμος καπετάν Γιαγκλής και τον μετέφερε γύρω στα 60 χιλιόμετρα μακρυά στα ορεινά όπου ήταν τα λημέρια τους.
Ο θρυλικός αρχηγός Γιαγκλής είναι από τους πρώτους ελευθερωτές της Νιγρίτας.

Την 24η Οκτωβρίου 1912 εισήλθε στην πόλη με το σώμα του συντεταγμένος στις τάξεις του Ελληνικού Στρατού.

Είναι ο πρώτος που ξέσχισε την Τουρικική σημαία μετά την κατάληψη της Τούρκικης Χωροφυλακής, ανυψώνοντας την Ελληνική Σημαία μπροστά στα μάτια των Τουρκικών Αρχών.

Ο Γεώργιος Γιαγκλής είναι αυτός που παρέδωσε την Νιγρίτα απελευθερωμένη μετά από αιώνες δουλείας στον Ελληνικό Στρατό ο οποίος κατέφθασε μετα από τρεις μέρες.

Η παρουσία του καπετάν Γιαγκλή στο Άγιο Όρος.

Η ευλάβεια του Καπετάν Γιαγκλή στα θεία και ιερά ήταν πάντοτε δεδομένη και έκδηλη και η πεποίθηση ότι ο Θεός του ήταν βοηθός στους αγώνες του ακράδαντη.

Μικρά μέρη λειψάνων αγίων χορηγούν τα Μοναστήρια, κατόπιν αποφάσεων των Συνάξεών των, όταν επισήμως ζητούνται για εναπόθεσή των σε εγκαίνια ιερών ναών.
Τιμίου όμως Ξύλου ποτέ, ουδέ ελαχιστομορίου.
Ποτέ δεν ακούσθηκε ποιος τον κατήχησε σχετικώς και τον εφοδίασε με τεμαχίδιο Τιμίου Ξύλου «για να μη τον πιάνει βόλι».

Κι εκείνος το ασπάσθηκε με ευλάβεια, προσευχήθηκε στο Χριστό θερμά και ακολούθως, για να μη το χάσει ποτέ, με το κοφτερό του μαχαίρι έκανε στο μπράτσο του μικροτομή και το «έθαψε» μέσα.

Γρήγορα έγιανε η «πληγή», αντρίεψε ακόμη πιο πολύ το φρόνημά του, αποκάλυψε το μυστικό στα παλικάρια του και συνέστησε σε όλους να πάψουν πλέον να του συνιστούν προσοχή και προφυλάξεις κατά τις συμπλοκές και μετακινήσεις.

«**Με φυλάει το Τίμιο Ξύλο, δε με βρίσκει εμένα βόλι**. Ούτε σε μάχη ούτε από μπαμπεσιά θα πάω. Όταν έρθ΄ η ώρα μου σε κρεββάτι θα πεθάνω», συνήθιζε να λέει.

Πολλά χρόνια μετά την κοίμησή του, μέλος της συνοδείας του Πνευματικού του αποκάλυψε την εξής εξομολόγηση:

-Θέλω ν΄ ακούσουνε τ΄ αφτιά μου τη διαβεβαίωσί σου, Πνευματικέ, για ν΄ αναθαρρήσει και γλυκάνει η ψυχή μου από ελπίδα πως θα δω πρόσωπο Θεού και Παράδεισο.

Δεν σκότωνα για να σκοτώνω.

Για την Πατρίδα και τ΄ άγια της τόκανα.

Με βαραίνει όμως και με πονάει, που στα γιουρούσια, στις μάχες και στο για να προστατευθώ και προστατέψω, έκανα έτσι, που «χάθηκαν» κι΄ «άφταιγοι».
Τα ξέρεις όλα. Σκληρός ο πόλεμος. Σου πετρώνει την καρδιά, σου θολώνει το μάτι. Είχα, βλέπεις, στο λαιμό μου και στην υπακοή μου και ένα σωρό παλικάρια. Αλλά για όλους ήμουν υπεύθυνος εγώ. Πές μου ο Θεός θα με σχωρέσει;

Το 1941 συναντάμε τον Καπετάν Γιαγλή στην Αθήνα, στον οποίον επετράπη να περιφέρεται ελεύθερα με τη φουστανέλα και να οπλοφορεί.

Όμως, οι Βούλγαροι τον κυνηγούν να τον συλλάβουν και να τον φονεύσουν.

Καταφεύγει, συνοδευόμενος από τον μονάκριβο εγγονό του, τον Γιάννη Γιαγκλή, στο Άγιον Όρος.

Εκεί, ζει δίπλα στο μοναχό Δαμασκηνό, αφού πρώτα χειροτονείται μοναχός με το όνομα «Γαβριήλ»,
στην Ιερά Μονή Ιβήρων,
στο Κελλί «Αποτομή Τιμίου Προδρόμου».

Ο Καπετάν Γιαγκλής-Μοναχός Γαβριήλ εκοιμήθη εν Κυρίω
τον Δεκέμβριο του 1946, σε ηλικία 77 ετών.

Τον Οκτώβριο του 1988, σε μια λαμπρή και σεμνή τελετή, γίνεται από το παραπάνω Κελλί η μετακομιδή των οστών του στην Ιερισσό, όπου -στην κεντρική πλατεία του Δημαρχείου- είχε στηθεί η προτομή του, με πρωτοβουλία του Δήμου Ιερισσού (δήμαρχος τότε ο αείμνηστος Βασ. Γκατζώνης) και της Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Χαλκιδικής (επί προεδρίας του γράφοντος), του τότε αστυνόμου Ιερισσού Σ. Ρεβενικιώτη, που συνετέλεσε στην όλη προσπάθεια και με τη χορηγία του τότε Υπουργείου Βορείου Ελλάδος.

Παρόντες ήταν όλοι. Αρχές πολιτικές, στρατιωτικές, λοιπές εξουσίες, χοροστατούντος του Σεβ. Μητροπολίτου Ιερισσού-Αγίου Όρους κου Νικοδήμου, με την τιμητική παρουσία Αντιπροσωπίας του Αγίου Όρους και με πάνδημη τη συμμετοχή του λαού της Ιερισσού και γενικά της Χαλκιδικής. Άκρως συγκινητική υπήρξε η παρουσία στην εκδήλωση συγγενών των Γιαγλή, Τσόχα και Σέρπη, αλλά και Μακεδονομάχων από όλη τη Χαλκιδική και γενικά τη Μακεδονία, ενώ άγημα και η μπάντα του Γ΄ Σωμ. Στρατού απέδωσαν τιμές.

Ιστορική διήγηση του Ευαγγέλου Παπάζη του Τριαντάφυλλου στον εγγονό του Γεώργιο Αδαμίδη:

“Κατά το 1912-13 στις μεγάλες μάχες Κιλκισίου-Λαχανά ένα τμήμα των Βουλγάρων αποκόπηκε και τραβούσε νοτιότερα του Λαχανά, για να περάσει στη Νιγρίτα. Ό,τι βρέθηκε μπροστά του το έκαιγε και το ρήμαζε. Αλλά για κακή του τύχη ο καπετάν-Γιαγκλής από την Ιερισσό Χαλκιδικής, που είχε το κομιτάτο του στην περιοχή Σοχού, με 40-50 παλικάρια, τους έστησαν ενέδρα στην περιοχή Τάσο Λούκι, στο χωριό Σκεπαστό κοντά.

Άφησε τους εξαθλιωμένους Βούλγαρους να προχωρήσουν έχοντας την πεδιάδα περικυκλωμένη.
Μόλις πλησίασαν άρχισε τη μάχη, τους είπε «αφοπλιστείτε και προχωράτε άοπλοι».
Ο καπετάν-Γιαγκλής κατάφερε και μάζεψε άνδρες, ηλικιωμένους και γυναίκες από τα γύρω χωριά, τους είχε οργανώσει, τους όπλισε με το βουλγάρικο οπλισμό και τους κατεύθυνε προς το Σταυρό.

Τους Βούλγαρους τους έβαλε στη σειρά και περνώντας από τα χωριά Σκεπαστό, Στεφανινά, Αρέθουσα, Βαμβακιά επιστράτευε τον πληθυσμό, γιατί οι Βούλγαροι ήταν πολυπληθείς.

Οι ίδιοι δεν είχαν αντιληφθεί πόσο λίγοι ήταν τα παλικάρια του καπετάν Γιαγκλή και έτσι πειθαρχούσαν.

Την άλλη μέρα στο Σταυρό τους περίμενε ελληνικό καράβι και άλλες ενισχύσεις, τους έβαλαν στο καράβι και κατευθυνθήκαν στο Βόλο (μετόπισθεν).

Όταν ξανοίχτηκαν στο πέλαγος και αντιλήφθηκαν πόσο λίγοι ήταν οι Έλληνες ναυτικοί, επαναστάτησαν και επέβαλαν στον καπετάνιο να γυρίσει προς την Αλεξανδρούπολη, για είναι κοντά στη Βουλγαρία.

Ο καπετάνιος σκαρφίστηκε ένα σχέδιο, είπε στους ναύτες του να αλλάξουν θέσεις, δηλ. να πάνε στο κατάστρωμα, διέταξε να ανοίξουν τα ζεστά καυτά νερά του καραβιού και οι Βούλγαροι αναγκαστήκαν να μαζευτούν στα αμπάρια. Τους μπουζούριασε μέσα στα αμπάρια και τους παρέδωσε στο λιμάνι του Βόλου.

Στη Νιγρίτα προς τιμή του στήθηκε προτομή και ονομάστηκε μεγάλος δρόμος, γιατί, αν οι Βούλγαροι είχαν φτάσει εκεί, θα την είχαν κάψει ολότελα”.

Πηγές: Αγγελου Ανεστόπουλου, Ο Μακεδονικός Αγών

Βασίλης Ν. Πάππας , Η συμβολή της Ιερισσού στον Μακεδονικό Αγώνα

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΕΣ ΜΝΗΜΕΣ, Το Κελλί του μοναχού Γαβριήλ (Καπετάν Γιαγκλή)

yaunatakabara.blogspot.gr